Chapter 0.1:

Numpy: Membuat dan Memanipulasi Data Numerik

February 20, 2021

Numpy (*Numerical Python*) menyediakan paket ekstensi untuk Python berhubungan dengan array multi-dimensi, lebih efisien dalam hardware, didesain untuk komputasi saintifik, dan dikenal juga dengan *array-oriented computing*. Apapun datanya, langkah pertama yang harus dilakukan untuk membuat data dapat dianalisa adalah mentransformasikan data tersebut ke dalam sebuah array.

Array dari *Numpy* mirip dengan *built-in* tipe list, tetapi Numpy menyediakan kemampuan menyimpan data dan operaisi pada data yang lebih efisien, terutama ketika data membesar. Array dari *Numpy* merupakan inti dari hampir semua ekosistem tool-tool data science di Python.

```
[3]: import numpy as np
a = np.array([0,1,2,3])
a
```

[3]: array([0, 1, 2, 3])

Untuk melihat versi numpy yang sudah diinstall

```
[4]: np.__version__
```

[4]: '1.18.1'

Array biasanya digunakan untuk menyimpan: * sinyal rekaman dari alat ukur * piksel-piksel dari gambar * harga-harga suatu eksperimen/simulasi pada waktu diskrit * 3-D data hasil pengukuran posisi X-Y-Z, mis. *MRI Scan*

Array berguna karena efisien dalam penggunaan memori dan menyediakan komputasi numerik yang cepat. Berbeda dengan Python-List, numpy hanya support tipe data yang sama dalam sebuah array. Array pada numpy bisa didefinisikan sebagai multidimensi, sedangkan pada Python-List tidak.

Eksekusi array pada numpy lebih cepat dibanding pada Python.

```
[5]: L = range(1000)
[6]: %timeit [i**2 for i in L]
```

328 µs ± 16.6 µs per loop (mean ± std. dev. of 7 runs, 1000 loops each) Bandingkan dengan berikut:

```
[8]: a = np.arange(1000)
 [9]: %timeit a**2
     950 ns \pm 4.77 ns per loop (mean \pm std. dev. of 7 runs, 1000000 loops each)
     Terdapat dokumentasi untuk mencari sesuatu menyangkut numpy:
     >>> np.lookfor('create array')
     perhatikan apa yang terjadi. Atau:
     >>> np.con*?
     perhatikan juga apa keluaran perintah berikut:
     >>> np?
 [6]: np.con*?
     np.concatenate
     np.conj
     np.conjugate
     np.convolve
     Untuk numpy biasanya dibuat konvensi dengan simbol np
     >>> import numpy as np
         Membuat Array
        • 1-D:
[12]: a = np.array([0,1,2,4,5])
[13]: a
[13]: array([0, 1, 2, 4, 5])
[16]: a.ndim # dimensi array
[16]: 1
[21]: a.shape # bentuk array
[21]: (5,)
[22]: len(a) # panjang data
[22]: 5
        • 2-D, 3-D,...:
[72]: b = np.array([[0,1,2,3],[4,5,6,7]]) # Array 2 x 4
```

```
[30]: b
[30]: array([[0, 1, 2, 3],
             [4, 5, 6, 7]])
[31]: b.ndim
[31]: 2
[32]: b.shape
[32]: (2, 4)
[33]: len(b) # mengembalikan ukuran dari dimensi pertama
[33]: 2
[34]: c = np.array([[[1],[2]],[[3],[4]]])
[35]: c
[35]: array([[[1],
              [2]],
             [[3],
              [4]]])
[36]: c.ndim
[36]: 3
[37]: c.shape
[37]: (2, 2, 1)
[38]: len(c)
[38]: 2
```

1.1 Fungsi-fungsi untuk membuat Array

Dalam praktek, kita jarang menyisipkan elemen-elemen array satu persatu

• Array dengan elemen sekuens, jarak bilangan yang sama equally/evenly spaced

```
[41]: a = np.arange(10) # 0,1,...,n-1
a

[41]: array([0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9])
```

```
[44]: b = np.arange(2,14,2) # start, end(exclusive), step
[44]: array([ 2, 4, 6, 8, 10, 12])
        • Array dengan jumlah titik
[46]: c = np.linspace(0,1,6) # start, end, jumlah titik
      С
[46]: array([0., 0.2, 0.4, 0.6, 0.8, 1.])
[48]: d = np.linspace(0,1,5, endpoint = False)
      d
[48]: array([0., 0.2, 0.4, 0.6, 0.8])
[50]: e = np.linspace(0,1,6, endpoint=False)
      е
                      , 0.16666667, 0.33333333, 0.5
[50]: array([0.
                                                            , 0.6666667,
             0.833333331)
        • Common Array
 [3]: a = np.ones((3,3)) # reminder: (3,3) adalah tuple
 [6]: a
 [6]: array([[1., 1., 1.],
             [1., 1., 1.],
             [1., 1., 1.]])
 [7]: b = np.zeros((2,2))
 [8]: b
 [8]: array([[0., 0.],
             [0., 0.]])
 [9]: c = np.eye(3) # Identity matrix 3 x 3
[10]: c
[10]: array([[1., 0., 0.],
             [0., 1., 0.],
             [0., 0., 1.]])
 [7]: d = np.diag(np.array([1,2,3,4])) # Membuat matriks diagonal dengan elemen
       \rightarrow diagonal dari array [1,2,3,4]
```

```
[8]: d
 [8]: array([[1, 0, 0, 0],
             [0, 2, 0, 0],
             [0, 0, 3, 0],
             [0, 0, 0, 4]])
     Membuat array ukuran 3 x 5, dengan entri 3.14
 [9]: np.full((3,5),3.14)
 [9]: array([[3.14, 3.14, 3.14, 3.14, 3.14],
             [3.14, 3.14, 3.14, 3.14, 3.14],
             [3.14, 3.14, 3.14, 3.14, 3.14])
        • Membangkitkan bilangan random
[16]: a = np.random.rand(4) # Distribusi uniform di [0,1]
      a
[16]: array([0.27512146, 0.93048162, 0.84654969, 0.95753028])
[22]: b = np.random.randn(4,2) # Distribusi Gaussian 4 x 2
      b
[22]: array([[ 0.53144423, -1.32853226],
             [ 0.69211962, 0.24272433],
             [-1.48183158, -2.24778021],
             [ 0.32328004, 0.15745643]])
[31]: np.random.seed(1234) # Setting random seed
[32]: np.random.rand(3)
[32]: array([0.19151945, 0.62210877, 0.43772774])
[33]: np.empty()
             TypeError
                                                        Traceback (most recent call
      →last)
             <ipython-input-33-d18d581e1fd9> in <module>
         ---> 1 np.empty()
             TypeError: empty() missing required argument 'shape' (pos 1)
```

1.2 Tipe data dasar

Bisa digunakan dalam array dengan dtype.

```
[36]: a = np.array([1,2,3,4,5,6])
[37]: a.dtype
[37]: dtype('int64')
[38]: b = np.array([1., 2.4, 5])
[39]: b.dtype
[39]: dtype('float64')
```

Pada contoh-contoh di atas, Numpy melakukan *auto-detects* tipe-tipe data dari input. Kita juga bisa menspesifikasikan tipe data pada array.

```
[45]: c = np.array([1,2,3], dtype = float)

[46]: c.dtype
```

[46]: dtype('float64')

Defaultnya adalah tipe float

```
[47]: a = np.ones((3,3))
```

[48]: a.dtype

[48]: dtype('float64')

Tipe-tipe data lain

Complex

```
[49]: d = np.array([1+2j, 3+4J])
```

[50]: d.dtype

[50]: dtype('complex128')

Boolean

```
[56]: e = np.array([True, False, False, True])
[57]: e
[57]: array([ True, False, False, True])
[59]: e.dtype
[59]: dtype('bool')

Strings
[68]: f = np.array(['Fiky','Yosef','Suratman'])
[73]: f.dtype # String dengan maksimum 8 Karakter
[73]: dtype('<U8')
```

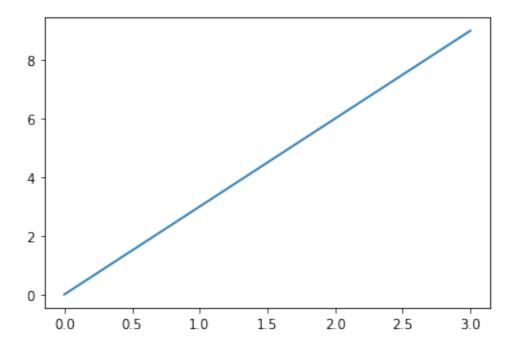
1.3 Dasar Visual

Setelah mendapatkan data array, kemudian adanya kemungkinan diplot.

• 1D-Plotting

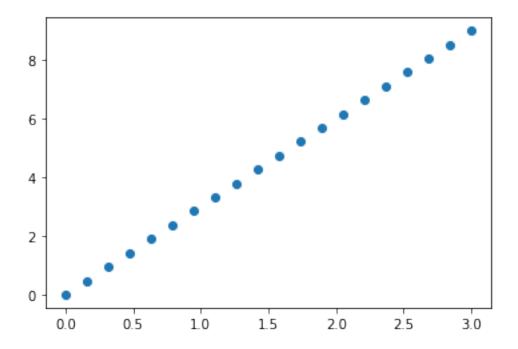
```
[74]: x = np.linspace(0,3,20)
[75]: y = np.linspace(0,9,20)
[76]: import matplotlib.pyplot as plt
[77]: plt.plot(x,y)
```

[77]: [<matplotlib.lines.Line2D at 0x112872be0>]

[79]: plt.plot(x,y,'o') # dot plot

[79]: [<matplotlib.lines.Line2D at 0x112ad0160>]

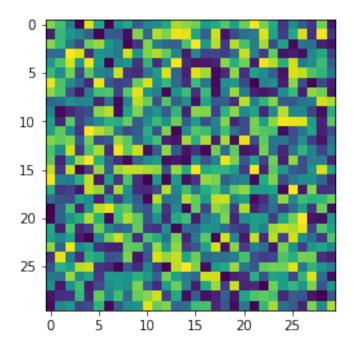
• 2-D Plotting

[81]: import numpy as np import matplotlib.pyplot as plt

```
[87]: | image = np.random.rand(30,30)
```

[88]: plt.imshow(image)

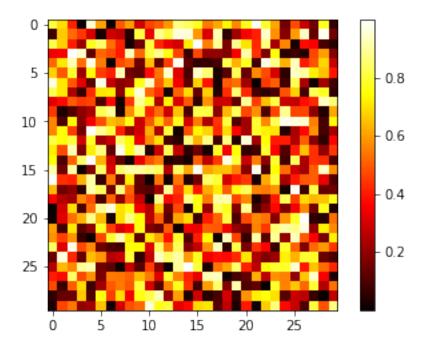
[88]: <matplotlib.image.AxesImage at 0x112b98700>


```
[92]: %matplotlib inline

[95]: plt.imshow(image, cmap=plt.cm.hot)
    plt.colorbar()
```

[95]: <matplotlib.colorbar.Colorbar at 0x112f71070>

1.4 Indexing dan Slicing

Indexing Elemen-elemen dari array dapat diakses dengan menggunakan indeks seperti pada *list*:

```
[97]: a = np.arange(10)

[98]: a[0], a[2], a[-1]

[98]: (0, 2, 9)

[99]: type(_)

[99]: tuple
```

Ingat bahwa indeks dimulai dari 0.

```
[100]: a[::-1] # Idiom python untuk membalik sequence
```

[100]: array([9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0])

Untuk array multidimensi, indeks merupakan tuples dari integer:

```
[103]: a[1,1]
[103]: 1
[104]: a[2,1] = 4 \# baris ke-3, kolom ke-2
[105]: a
[105]: array([[0, 0, 0],
              [0, 1, 0],
              [0, 4, 2]])
[107]: a[2] # akses baris ke-2
[107]: array([0, 4, 2])
[108]: a[:,1]
[108]: array([0, 1, 4])
[109]: _.shape
[109]: (3,)
[110]: a[2].shape
[110]: (3,)
      Slicing Mengakses elemen-elemen array dapat menggunakan slicing seperti pada Python se-
      quence umumnya:
[112]: a = np.arange(10)
       a
[112]: array([0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9])
[114]: a[2:9:3] # start:end:step, indeks terakhir (9) tidak diikutsertakan
[114]: array([2, 5, 8])
[115]: a[:4]
[115]: array([0, 1, 2, 3])
      Semua indeks slicing tidak diperlukan, secara default, start = 0, end = yang terakhir, step = 1.
[116]: a[::2]
[116]: array([0, 2, 4, 6, 8])
[117]: a[3:]
```

```
[117]: array([3, 4, 5, 6, 7, 8, 9])
[120]: import numpy
       numpy.__version__
[120]: '1.18.2'
      Mengkombinasikan pemberian nilai dan slicing:
[121]: a = np.arange(10)
[122]: a[5:]=10
[123]: a
[123]: array([ 0, 1, 2, 3, 4, 10, 10, 10, 10, 10])
[124]: b = np.arange(5)
[125]: a[5:]=b[::-1]
[126]: a
[126]: array([0, 1, 2, 3, 4, 4, 3, 2, 1, 0])
            Copy dan View
      1.5
      Slicing membuat view dari array yang original, yang merupakan cara untuk mengakses data
      array. Sehingga, array yang original tidak di copy ke memori lain.
[127]: a = np.arange(10)
[128]: b = a[::2]
[129]: b
[129]: array([0, 2, 4, 6, 8])
[131]: np.may_share_memory(a,b) # Untuk melihat apakah dua array share memory block_
        →yang sama.
[131]: True
[135]: b[0]= 17 # Assignment ini akan merubah a juga, karena b merupakan view dari a
[136]: b
```

[136]: array([17, 2, 4, 6, 8])

[137]: a

```
[137]: array([17, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9]]
```

Untuk membuat *copy* (bukan *view*) maka bisa digunakan metode copy().

```
[138]: a = np.arange(10)

[139]: c = a[::2].copy() # Memaksa untuk terjadi copy

[144]: c[0]=100 # Assignment ini tidak akan merubah a, karena variabel c merupakanu → copy dari a

[145]: c

[145]: array([100, 2, 4, 6, 8])

[146]: a

[146]: array([0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9])

[147]: np.may_share_memory(a,c)

[147]: False
```

Sifat view ini membingungkan pertama kali, tetapi akan save memori dan waktu.

1.6 Fancy Indexing

Numpy array bisa diindeks dengan *slicing*, tetapi juga dengan *boolean* dan array integer (mask). Metode ini dinamakan *fancy indexing*.

• Menggunakan boolean masking:

```
[60]: extract_a
[60]: array([3, 0, 9, 6])
     Indexing menggunakan mask sangat berguna untuk memberikan harga baru ke sub-array.
[61]: a[a\%3 == 0]=-1
[62]: a
[62]: array([[10, -1, 8, -1, 19],
             [10, 11, -1, 10, -1]])
        • Menggunakan array integer
[63]: a = np.arange(0,100,10)
[64]: a
[64]: array([ 0, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90])
     Indexing dapat dilakukan dengan array integer, dimana indeks yang sama dapat muncul be-
     berapa kali.
[66]: a[[2,4,5,2,4]] # catatan: [2,4,5,2,4] adalah python list.
[66]: array([20, 40, 50, 20, 40])
     Indexing dengan metode ini sangat berguna saat assign harga baru:
[67]: a[[1,7]]=45
[68]: a
[68]: array([ 0, 45, 20, 30, 40, 50, 60, 45, 80, 90])
     Ketika sebuah array baru dibuat dengan indexing menggunakan array integer, maka array baru
     yang telah dibuat mempunyai shape yang sama dengan array integer. Lihat contoh berikut:
[73]: a = np.random.randn(10)
[74]: a
[74]: array([-1.62915743, -0.63893553, -0.56080987, 1.81898259, 0.15657257,
             -1.20327619, -0.7040594, 1.01922044, -0.53463016, -1.32688896)
[75]: idx = np.array([[3,4],[9,7]])
[76]: a[idx]
[76]: array([[ 1.81898259, 0.15657257],
             [-1.32688896, 1.01922044]])
```

2 Operasi Numerik pada Array

Bagian ini terdiri dari: > * Operasi berdasarkan elemen > * Dasar reduksi > * Broadcasting > * Manipulasi *shape* array > * Sorting data > * Summary

2.1 Operasi Berdasarkan Elemen

Dengan skalar

```
[17]: import numpy as np
      a = np.array([1,2,3,4])
[18]: a + 1
[18]: array([2, 3, 4, 5])
[19]: 2**a
[19]: array([ 2, 4, 8, 16])
[20]: a**2
[20]: array([ 1, 4, 9, 16])
        • Operasi aritmetik per-elemen:
[21]: b = np.ones(4) + 1
[22]: a - b
[22]: array([-1., 0., 1., 2.])
[23]: a * b # perkalian per-elemen, bukan perkalian matrix
[23]: array([2., 4., 6., 8.])
[24]: j = np.arange(5)
[25]: 2**(j+1)-j
[25]: array([2, 3, 6, 13, 28])
     Operasi-operasi tersebut dilakukan lebih cepat dibandingkan dengan python:
[26]: a = np.arange(10000)
[27]: %timeit a + 1
     4.05 \mu s \pm 39.3 ns per loop (mean \pm std. dev. of 7 runs, 100000 loops each)
[28]: 1 = range(10000)
```

```
[29]: %timeit [i+1 for i in 1]
     538 \mu s \pm 6.39 \ \mu s per loop (mean \pm std. dev. of 7 runs, 1000 loops each)
     Ingat, perkalian array bukan perkalian matrix:
[30]: c = np.ones((3,3))
[31]: c * c
[31]: array([[1., 1., 1.],
             [1., 1., 1.],
             [1., 1., 1.]])
        • Perkalian matrix:
[32]: c.dot(c)
[32]: array([[3., 3., 3.],
             [3., 3., 3.],
             [3., 3., 3.]])
[34]: b = np.random.randn(3,3)
[35]: c.dot(b)
[35]: array([[-4.11186577, 0.85036091,
                                          0.49569695],
             [-4.11186577, 0.85036091,
                                          0.49569695],
             [-4.11186577, 0.85036091,
                                          0.49569695]])
[36]: b.dot(c)
[36]: array([[-1.29577488, -1.29577488, -1.29577488],
             [-1.53422599, -1.53422599, -1.53422599],
             [ 0.06419295, 0.06419295, 0.06419295]])
        • Perbandingan:
[37]: a = np.array([1,2,3,4])
[38]: b = np.array([4,2,2,4])
[39]: a == b
[39]: array([False, True, False, True])
[43]: a > b
[43]: array([False, False, True, False])
```

• Perbandingan per-array (bukan perbandingan per-elemen):

```
[44]: a = np.array([1,2,3,4])
      b = np.array([4,2,2,4])
      c = np.array([1,2,3,4])
[45]: np.array_equal(a,b)
[45]: False
[48]: np.array_equal(a,c)
[48]: True
[55]: | export PATH=/Library/TeX/texbin:$PATH
        • Operasi logika
[58]: a = np.array([1,1,0,0], dtype = bool)
[59]: b = np.array([1,0,1,0], dtype = bool)
[62]: np.logical_or(a,b)
[62]: array([ True, True, True, False])
[63]: np.logical_and(a,b)
[63]: array([ True, False, False, False])
        • Fungsi-fungsi transcenden:
[64]: a = np.arange(5)
[65]: np.sin(a)
[65]: array([ 0.
                           0.84147098, 0.90929743, 0.14112001, -0.7568025])
[66]: np.log(a)
     /Users/fikyy.suratman/opt/anaconda3/lib/python3.7/site-
     packages/ipykernel_launcher.py:1: RuntimeWarning: divide by zero encountered in
     log
       """Entry point for launching an IPython kernel.
[66]: array([
                   -inf, 0.
                                   , 0.69314718, 1.09861229, 1.38629436])
[67]: np.exp(a)
[67]: array([ 1.
                           2.71828183, 7.3890561, 20.08553692, 54.59815003])
```

• Transposition:

```
[75]: a = np.triu(np.ones((3,3)),0)
[76]: a
[76]: array([[1., 1., 1.],
             [0., 1., 1.],
             [0., 0., 1.]])
[77]: a = np.triu(np.ones((3,3)),1)
[78]: a
[78]: array([[0., 1., 1.],
             [0., 0., 1.],
             [0., 0., 0.]])
          Untuk melihat pengertian np.triu() gunakan:
          >>> help(np.triu)
          Selain itu, gunakan juga help() untuk melihat np.allclose, np.tril
[84]: b = a.T # b adalah transpose dari matriks a
[85]: b
[85]: array([[0., 0., 0.],
             [1., 0., 0.],
             [1., 1., 0.]])
     Transpose adalah sebuah view, menggunakan alamat yang sama:
[87]: np.may_share_memory(a,b)
[87]: True
[88]: c = a.T.copy()
[89]: c
[89]: array([[0., 0., 0.],
             [1., 0., 0.],
             [1., 1., 0.]])
[90]: np.may_share_memory(a,c)
[90]: False
```

CATATAN: Untuk operasi aljabar dasar seperti pemecahan persamaan linear, SVD dll, terdapat sub-module numpy.linalg tetapi direkomendasikan menggunakan scipy.linalg.

2.2 Dasar Agregasi Data

• Menghitung penjumlahan

```
[92]: x = np.array([1,2,3,4])
 [93]: np.sum(x)
 [93]: 10
      atau
 [94]: x.sum()
 [94]: 10
      Menjumlahkan rowwise atau columnwise:
[116]: x = np.array([[1,1],[6,7]])
[117]: x
[117]: array([[1, 1],
              [6, 7]])
[118]: x.sum(axis=0) # rowwise, dimensi 1
[118]: array([7, 8])
[119]: x.sum(axis=1) # columnwise, dimensi 2
[119]: array([ 2, 13])
[120]: x[0,:].sum() # jumlahkan row ke-1
[120]: 2
[121]: x[1,:].sum() # jumlahkan row ke-2
[121]: 13
[122]: x[:,0].sum() # jumlahkan k
[122]: 7
      Untuk dimensi yang lebih besar
[126]: x = np.random.rand(2,2,2)
[127]: x
[127]: array([[[0.02450443, 0.50294089],
               [0.14392422, 0.05893191]],
```

```
[[0.13293748, 0.21327736],
               [0.38211652, 0.06629647]]])
[128]: x.sum(axis=2)
[128]: array([[0.52744531, 0.20285613],
              [0.34621484, 0.44841299]])
      Untuk 3-D agak membingungkan, berikut contoh yang memudahkan:
[147]: td = np.array([[[1, 2], [3, 4]], [[5, 6], [7, 8]]])
[148]: td
[148]: array([[[1, 2],
               [3, 4]],
              [[5, 6],
               [7, 8]]])
[149]: td.sum(axis=0) # dimensi pertama
[149]: array([[6, 8],
              [10, 12]])
[150]: td.sum(axis=1) # dimensi kedua
[150]: array([[ 4, 6],
              [12, 14]])
[151]: td.sum(axis=2) # dimensi ketiga
[151]: array([[ 3, 7],
              [11, 15]])
[199]: td.cumsum(axis=0) # dimensi pertama
[199]: array([[[ 1, 2],
               [3, 0]],
              [[6, 8],
               [10, 8]]])
[200]: td.cumsum(axis=1) # dimensi kedua
[200]: array([[[ 1, 2],
               [4, 2]],
              [[5, 6],
               [12, 14]]])
```

```
[201]: td.cumsum(axis=2) # dimensi ketiga
[201]: array([[[ 1, 3],
               [3, 3]],
              [[5, 11],
               [7, 15]])
         • Menghitung ekstrim
[152]: x = np.array([1,5,3])
[155]: x.min() # minimum
[155]: 1
      atau bisa juga np.min(x)
[156]: x.max() # maksimum
[156]: 5
      atau bisa juga np.max(x).
[159]: x.argmin() # indeks yang bernilai minimum
[159]: 0
      atau bisa juga np.argmin(x).
[162]: x.argmax() # indeks yang bernilai maksimum
[162]: 1
      atau bisa juga np.argmax(x).
         • Operasi Logika
[179]: np.all([True,True,False])
[179]: False
[180]: np.any([True,True,False])
[180]: True
[181]: td
[181]: array([[[1, 2],
               [3, 0]],
              [[5, 6],
               [7, 8]]])
```

```
[183]: td.all(axis=0)
[183]: array([[ True, True],
              [ True, False]])
[184]: np.all(td,axis=0)
[184]: array([[ True, True],
              [ True, False]])
[185]: td.all(axis=1)
[185]: array([[ True, False],
              [ True, True]])
      Fungsi-fungsi tersebut diatas any() dan all, bisa digunakan untuk perbandingan array
[186]: a = np.zeros((100,100))
[187]: np.any(a!=0)
[187]: False
[188]: a[0,0]=1
[190]: np.any(a!=0)
[190]: True
[191]: a = np.array([1,2,3,2])
[192]: b = np.array([2,2,3,2])
[193]: c = np.array([6,4,4,5])
[197]: a.all()
[197]: True
[202]: ((a <=b) & (b <=c)).all()
[202]: True
         • Dasar statistik
[203]: x = np.array([1,2,3,1])
[204]: y = np.array([[1,2,3],[5,6,1]])
[205]: y
```

```
[205]: array([[1, 2, 3],
              [5, 6, 1]])
[206]: x.mean()
[206]: 1.75
[207]: np.median(x)
[207]: 1.5
[210]: np.median(y,axis=-1) # axis terakhir, sama dengan np.median(y,axis=1)
[210]: array([2., 5.])
[214]: x.std()
[214]: 0.82915619758885
[215]: x.var()
[215]: 0.6875
         • Contoh: data statistics
  [1]: !cat data/Populations.txt
      # year
              hare
                      lynx
                               carrot
      1900
              30e3
                       4e3
                               48300
      1901
              47.2e3
                      6.1e3
                               48200
      1902
              70.2e3 9.8e3
                               41500
      1903
              77.4e3 35.2e3
                              38200
      1904
              36.3e3
                      59.4e3
                              40600
      1905
              20.6e3 41.7e3
                              39800
              18.1e3 19e3
      1906
                               38600
      1907
              21.4e3 13e3
                               42300
              22e3
                      8.3e3
                               44500
      1908
      1909
              25.4e3 9.1e3
                               42100
              27.1e3 7.4e3
      1910
                               46000
      1911
              40.3e3
                      8e3
                               46800
      1912
              57e3
                      12.3e3
                              43800
      1913
              76.6e3
                     19.5e3
                              40900
      1914
              52.3e3 45.7e3
                              39400
      1915
              19.5e3 51.1e3
                              39000
              11.2e3
                      29.7e3
      1916
                              36700
      1917
              7.6e3
                      15.8e3
                              41800
      1918
              14.6e3 9.7e3
                               43300
              16.2e3 10.1e3
      1919
                              41300
      1920
              24.7e3 8.6e3
                               47300
  [3]: import numpy as np
       data = np.loadtxt('data/Populations.txt')
```

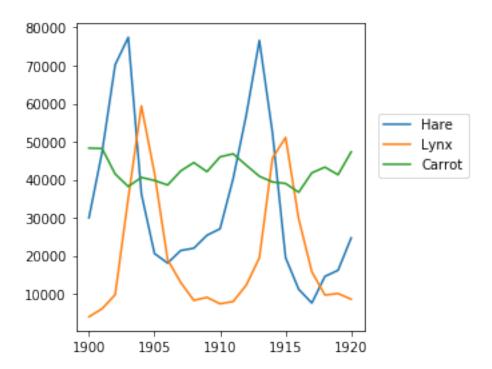
```
[4]: |data
 [4]: array([[ 1900., 30000.,
                               4000., 48300.],
             [ 1901., 47200., 6100., 48200.],
             [ 1902., 70200.,
                              9800., 41500.],
             [ 1903., 77400., 35200., 38200.],
             [ 1904., 36300., 59400., 40600.],
             [ 1905., 20600., 41700., 39800.],
             [ 1906., 18100., 19000., 38600.],
             [ 1907., 21400., 13000., 42300.],
             [ 1908., 22000., 8300., 44500.],
             [ 1909., 25400., 9100., 42100.],
             [ 1910., 27100., 7400., 46000.],
             [ 1911., 40300., 8000., 46800.],
             [ 1912., 57000., 12300., 43800.],
             [ 1913., 76600., 19500., 40900.],
             [ 1914., 52300., 45700., 39400.],
             [ 1915., 19500., 51100., 39000.],
             [ 1916., 11200., 29700., 36700.],
             [ 1917., 7600., 15800., 41800.],
             [ 1918., 14600., 9700., 43300.],
             [ 1919., 16200., 10100., 41300.],
             [ 1920., 24700., 8600., 47300.]])
 [5]: data.shape
 [5]: (21, 4)
 [8]:
      year = data[:,0]
 [9]: | year
 [9]: array([1900., 1901., 1902., 1903., 1904., 1905., 1906., 1907., 1908.,
             1909., 1910., 1911., 1912., 1913., 1914., 1915., 1916., 1917.,
             1918., 1919., 1920.])
     Tidak perlu satu persatu dengan indexing, bisa dilakukan dengan trick sebagai berikut:
[10]: year, hares, lynxes, carrots = data.T # assign column ke variable
[11]: | year
[11]: array([1900., 1901., 1902., 1903., 1904., 1905., 1906., 1907., 1908.,
             1909., 1910., 1911., 1912., 1913., 1914., 1915., 1916., 1917.,
             1918., 1919., 1920.])
[12]: hares
[12]: array([30000., 47200., 70200., 77400., 36300., 20600., 18100., 21400.,
             22000., 25400., 27100., 40300., 57000., 76600., 52300., 19500.,
             11200., 7600., 14600., 16200., 24700.])
```

Kemudian akan di-plot:

```
[13]: import matplotlib.pyplot as plt
```

```
[39]: plt.axes([0.2, 0.1, 0.5,0.8])
   plt.plot(year,hares,year,lynxes,year,carrots)
   plt.legend(('Hare','Lynx','Carrot'), loc=(1.05,0.5))
```

[39]: <matplotlib.legend.Legend at 0x11a273e10>


```
[42]: populations = data[:,1:] # menghilangkan kolom tahun

[43]: populations.mean(axis=0) # mencari mean tiap kolom

[43]: array([34080.95238095, 20166.66666667, 42400. ])

[44]: populations.std(axis=0) # mencari standar deviasi tiap kolom

[44]: array([20897.90645809, 16254.59153691, 3322.50622558])

Apakah populasi terbesar tiap tahun?

[46]: np.argmax(populations,axis=1)

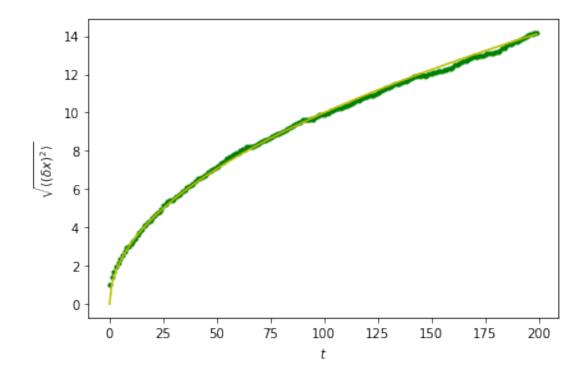
[46]: array([2, 2, 0, 0, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 0, 0, 0, 1, 2, 2, 2, 2, 2])

Atau bisa juga dengan:

[47]: populations.argmax(axis=1)
```

```
[47]: array([2, 2, 0, 0, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 0, 0, 0, 1, 2, 2, 2, 2])
     Latihan: Random Walk n_stories = 1000 # Jumlah walkers
 [2]: t_max = 200 # durasi waktu kita mengikuti walkers
 [3]: import numpy as np
 [5]: t = np.arange(t_max)
     Generate random integer {0,1}, dikalikan dengan 2, dan dikurangi 1. Sehingga akan di-
     generate random {-1,+1}.
 [8]: steps = 2*np.random.randint(0,1+1,(n_stories,t_max))-1 # ukuran n_stories x_1
       \hookrightarrow t_max
     Untuk meyakinkan bilangan hanya -1 dan +1:
[10]: np.unique(steps)
[10]: array([-1, 1])
[11]: positions = np.cumsum(steps,axis = 1) # sum column menyatakan posisi
[12]: sq_distance = positions**2
[16]: mean_sq_distance = np.mean(sq_distance, axis = 0)
[17]: import matplotlib.pyplot as plt
[18]: plt.figure(figsize = (4,3))
[18]: <Figure size 288x216 with 0 Axes>
     <Figure size 288x216 with 0 Axes>
[23]: plt.plot(t,np.sqrt(mean_sq_distance), 'g.', t, np.sqrt(t), 'y-')
      plt.xlabel(r"$t$")
      plt.ylabel(r"$\sqrt{\langle(\delta x)^2\rangle}$")
```

plt.tight_layout() # to provide sufficient space for labels

Terlihat bahwa known result in physics: the RMS distance grows as the square root of the time!

2.3 Broadcasting

Operasi dasar dari numpy adalah *elementwise*, yang bekerja untuk array dengan ukuran yang sama. Kendatipun demikian, di numpy memungkinkan untuk melakukan operasi antara array dengan ukuran yang berbeda, jika numpy mampu mengkonversi menjadi ukuran yang sama. Mekanisme ini disebut dengan *Broadcasting*.

```
[16]: a + b # Ukuran b di-broadcasting jadi seukuran dengan a
[16]: array([[ 0, 1, 2],
             [10, 11, 12],
             [20, 21, 22],
             [30, 31, 32]])
     Kita sudah mempergunakan broadcasting di atas.
[17]: a = np.ones((4,5))
[25]: a[0] = 2 # Assign nilai 2 ke baris pertama dari matriks a, dengan
       \rightarrow broadcasting
[26]: a
[26]: array([[2., 2., 2., 2., 2.],
             [1., 1., 1., 1., 1.],
             [1., 1., 1., 1., 1.]
             [1., 1., 1., 1., 1.])
     Trik yang berguna:
[27]: a = np.arange(0,40,10)
[28]: a.shape
[28]: (4,)
[29]: a = a[:,np.newaxis] # Menambahkan axis baru 2-D array
[31]: a.shape
[31]: (4, 1)
[34]: a + b # array a mengulang kolom 2 kali sehingga 4 x 3, dan array b mengulang
       →baris 3 kali jadi 4 x 3
[34]: array([[ 0, 1, 2],
             [10, 11, 12],
             [20, 21, 22],
             [30, 31, 32]])
```

Catatan: *Broadcasting* sangat berguna untuk mengatasi permasalahan dimana data output merupakan array dengan dimensi yang lebih besar dibandingkan dengan data input.

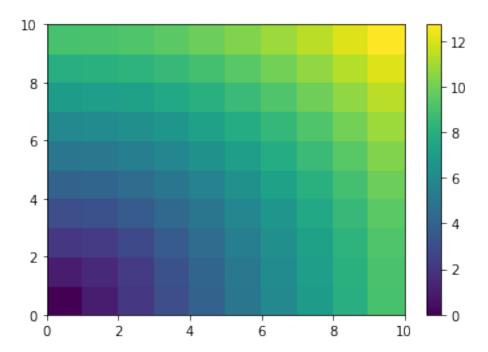
Latihan: *Broadcasting* Dimisalkan kita akan mengkonstruksi array dari jarak (dalam miles) antara kota-kota di Amerika pada *Route 66* yaitu: Chicago, Springfield, Saint-Louis, Tulsa, Oklahoma City, Amarillo, Santa Fe, Albuquerque, Flagstaff and Los Angeles.

```
[35]: mileposts = np.array([0,198,303,736,871,1175,1475,1544,1913,2448])
```

```
[40]: | distance_array = np.abs(mileposts-mileposts[:,np.newaxis])
[41]: distance_array
[41]: array([[
                 0,
                     198,
                           303,
                                  736,
                                        871, 1175, 1475, 1544, 1913, 2448],
                                        673, 977, 1277, 1346, 1715, 2250],
             [ 198,
                       0,
                           105,
                                  538,
             [ 303,
                                  433,
                                        568,
                                              872, 1172, 1241, 1610, 2145],
                     105,
                              0,
             [ 736,
                     538,
                           433,
                                    0,
                                        135,
                                                           808, 1177, 1712],
                                              439,
                                                   739,
             [ 871,
                     673,
                           568,
                                  135,
                                          0,
                                              304,
                                                    604,
                                                           673, 1042, 1577],
                                                Ο,
             [1175,
                     977,
                           872,
                                  439,
                                        304,
                                                    300,
                                                           369,
                                                                 738, 1273],
             [1475, 1277, 1172,
                                  739,
                                        604,
                                              300,
                                                       0,
                                                            69,
                                                                 438,
                                                                       973],
             [1544, 1346, 1241,
                                  808,
                                        673,
                                                                 369,
                                              369,
                                                      69,
                                                             0,
                                                                       904],
             [1913, 1715, 1610, 1177, 1042,
                                              738,
                                                    438,
                                                           369,
                                                                   0,
                                                                       535],
             [2448, 2250, 2145, 1712, 1577, 1273,
                                                           904,
                                                                 535,
                                                                         0]])
                                                    973,
     Permasalahan lain adalah grid-based or network-based bisa juga menggunakan broadcasting. Mis-
     alkan kita ingin menghitung jarak dari titik referensi (0,0) ke grid 10x10.
[42]: x, y = np.arange(10), np.arange(10)[:,np.newaxis]
      distance = np.sqrt(x ** 2 + y ** 2)
      distance
[43]: array([[ 0.
                                          2.
                                                        3.
                             1.
                                                                     4.
                                          7.
                                                                                ],
               5.
             Г1.
                            1.41421356,
                                          2.23606798,
                                                        3.16227766,
                                                                     4.12310563,
               5.09901951,
                            6.08276253,
                                          7.07106781,
                                                        8.06225775,
                                                                     9.05538514],
                             2.23606798,
                                          2.82842712,
                                                        3.60555128,
                                                                     4.47213595,
               5.38516481,
                            6.32455532,
                                          7.28010989,
                                                        8.24621125,
                                                                     9.21954446],
                             3.16227766,
                                          3.60555128,
                                                        4.24264069,
             [ 3.
                                                                     5.
               5.83095189,
                            6.70820393,
                                          7.61577311,
                                                       8.54400375,
                                                                     9.48683298],
                            4.12310563,
                                          4.47213595,
                                                                     5.65685425,
                                          8.06225775,
                                                                     9.8488578],
               6.40312424,
                            7.21110255,
                                                       8.94427191,
             [ 5.
                             5.09901951,
                                          5.38516481,
                                                        5.83095189,
                                                                     6.40312424,
               7.07106781,
                            7.81024968,
                                          8.60232527,
                                                        9.43398113, 10.29563014],
                            6.08276253, 6.32455532,
                                                        6.70820393,
                                                                    7.21110255,
                            8.48528137,
                                          9.21954446, 10.
                                                                  , 10.81665383],
               7.81024968,
                            7.07106781, 7.28010989, 7.61577311, 8.06225775,
               8.60232527,
                            9.21954446, 9.89949494, 10.63014581, 11.40175425],
                            8.06225775, 8.24621125, 8.54400375, 8.94427191,
             [ 8.
               9.43398113, 10.
                                       , 10.63014581, 11.3137085 , 12.04159458],
                          , 9.05538514, 9.21954446, 9.48683298, 9.8488578,
              10.29563014, 10.81665383, 11.40175425, 12.04159458, 12.72792206]])
[44]:
      distance.shape
[44]: (10, 10)
[46]: import matplotlib.pyplot as plt
```

```
[47]: plt.pcolor(distance) plt.colorbar()
```

[47]: <matplotlib.colorbar.Colorbar at 0x120e17610>

Assignment terhadap x,y di atas dapat dibuat juga secara langsung dengan fungsi numpy.ogrid().

```
[55]: distance = np.sqrt(x ** 2 + y ** 2)
      distance
[55]: array([[ 0.
                                         2.
                                                       3.
                            1.
                                                                    4.
               5.
                                         7.
                                                                              ],
             [ 1.
                                                       3.16227766,
                                                                    4.12310563,
                            1.41421356,
                                         2.23606798,
               5.09901951,
                            6.08276253,
                                         7.07106781,
                                                       8.06225775,
                                                                    9.05538514],
             [ 2.
                            2.23606798,
                                         2.82842712,
                                                       3.60555128,
                                                                    4.47213595,
                                                                    9.21954446],
               5.38516481,
                            6.32455532,
                                                       8.24621125,
                                         7.28010989,
                            3.16227766,
                                         3.60555128,
                                                       4.24264069,
                            6.70820393,
                                                       8.54400375,
               5.83095189,
                                         7.61577311,
                                                                    9.48683298],
             [ 4.
                                         4.47213595,
                            4.12310563,
                                                       5.
                                                                    5.65685425,
                            7.21110255,
                                         8.06225775, 8.94427191,
                                                                    9.8488578],
               6.40312424,
                            5.09901951,
                                         5.38516481,
                                                       5.83095189,
                                                                    6.40312424,
               7.07106781,
                            7.81024968,
                                         8.60232527,
                                                       9.43398113, 10.29563014],
                            6.08276253,
                                         6.32455532,
                                                       6.70820393,
                                                                    7.21110255,
                                         9.21954446, 10.
                            8.48528137,
                                                                 , 10.81665383],
               7.81024968,
             [ 7.
                            7.07106781,
                                         7.28010989, 7.61577311, 8.06225775,
                            9.21954446,
                                         9.89949494, 10.63014581, 11.40175425],
               8.60232527,
             [ 8.
                            8.06225775,
                                         8.24621125, 8.54400375,
                                                                    8.94427191,
               9.43398113, 10.
                                      , 10.63014581, 11.3137085 , 12.04159458],
                            9.05538514, 9.21954446, 9.48683298, 9.8488578,
             [ 9.
              10.29563014, 10.81665383, 11.40175425, 12.04159458, 12.72792206]])
```

Sehingga np.ogrid sangat berguna untuk mengatasi komputasi berdasarkan *grid*. Tapi, jika tidak ingin memanfaatkan broadcasting, np.mgrid bisa digunakan langsung untuk menghasilkan matriks penuh dengan indeks.

2.4 Manipulasi Bentuk Array

Flattening:

```
[12]: import numpy as np
      a = np.array([[1,2,3],[4,5,6]])
[13]: a.ravel()
[13]: array([1, 2, 3, 4, 5, 6])
[14]: a.T.ravel()
[14]: array([1, 4, 2, 5, 3, 6])
     Untuk dimensi yang lebih besar, maka dimensi terahir akan ravel out pertamakali
[15]: a = np.random.randn(2,3,4)
[16]: a.shape
[16]: (2, 3, 4)
[17]: a
[17]: array([[[-0.2359398 , -1.70950758, -0.75672927, 0.65824228],
              [2.12637777, -0.15425137, 0.11638403, 0.84068461],
              [-0.46476587, -0.15470568, -0.80960971, 0.73302427]],
             [[0.51352798, -0.07209589, 0.09379882, -0.09254156],
              [0.47479125, -1.50586348, 1.44728525, 0.89117417],
              [-0.60521243, 0.05395525, 0.02113071, 0.13477008]]])
[18]: a.ravel()
[18]: array([-0.2359398 , -1.70950758, -0.75672927, 0.65824228, 2.12637777,
             -0.15425137, 0.11638403, 0.84068461, -0.46476587, -0.15470568,
             -0.80960971, 0.73302427, 0.51352798, -0.07209589, 0.09379882,
             -0.09254156, 0.47479125, -1.50586348, 1.44728525, 0.89117417,
             -0.60521243, 0.05395525, 0.02113071, 0.13477008])

    Reshaping

     Kebalikan dari flattening
[19]: a = np.array([[1,2,3],[4,5,6]])
[20]: a.shape
[20]: (2, 3)
[23]: b = a.ravel()
[24]: b = b.reshape((2,3))
[25]: b
```

Perhatikan bahwa ndarray.reshape bisa jadi mengembalikan *view* seperti contoh di atas, atau bisa juga *copy* seperti contoh di bawah ini. Untuk mengerti perbedaan, kita harus mengerti lebih jauh tentang *layout* memory untuk numpy array.

• Menambahkan Dimensi

Pengindeksan dengan np.newaxis memperbolehkan kita untuk menambahkan *axis* ke array, seperti pada contoh-contoh *Broadcasting*.

```
[44]: array([[1, 2, 3]])
[45]: z[np.newaxis,:].shape
[45]: (1, 3)
        • Shuffling dimensi
[46]: a = np.arange(4*3*2).reshape(4,3,2)
[47]: a.shape
[47]: (4, 3, 2)
[48]: a
[48]: array([[[ 0, 1],
              [2,
                    3],
              [4, 5]],
             [[6, 7],
              [8, 9],
              [10, 11]],
             [[12, 13],
              [14, 15],
              [16, 17]],
             [[18, 19],
              [20, 21],
              [22, 23]]])
[49]: a[0,2,1]
[49]: 5
[50]: b = a.transpose(1,2,0)
[51]: b
[51]: array([[[ 0, 6, 12, 18],
              [ 1, 7, 13, 19]],
             [[ 2, 8, 14, 20],
             [3, 9, 15, 21]],
             [[ 4, 10, 16, 22],
              [ 5, 11, 17, 23]])
[52]: b.shape
```

```
[52]: (3, 2, 4)
[53]: b[2,1,0]
[53]: 5
     Proses ini juga akan menghasilkan view
[54]: b[2,1,0]=-1
[55]: a
[55]: array([[[ 0, 1],
               [2, 3],
               [4,-1]],
             [[6, 7],
               [8, 9],
               [10, 11]],
             [[12, 13],
               [14, 15],
               [16, 17]],
             [[18, 19],
               [20, 21],
               [22, 23]]])
[56]: a[0,2,1]
[56]: -1
        • Resize
     Ukuran array bisa dirubah dengan ndarray.resize
[60]: a = np.arange(4)
[61]: a.resize((8,))
[62]: a
[62]: array([0, 1, 2, 3, 0, 0, 0, 0])
     Tetapi tidak bisa di-resize kalau sudah di-assign ke yang lain:
[63]: b = a
[64]: a.resize((4,))
```

[91]: array([2, 3, 1, 0])

[92]: a[j]

```
[92]: array([1, 2, 3, 4])
```

Penentuan maksimum dan minimum:

```
[93]: a = np.array([4,3,1,2])
[94]: j_max = np.argmax(a)
[95]: j_min = np.argmin(a)
[96]: j_max, j_min
[96]: (0, 2)
```

Sampai dengan di sini boleh dilanjutkan ke **Chapter 2 - Matplotlib**, tidak akan mengganggu kontinuitas pengajaran. Tetapi akan lebih baik lagi apabila setelahnya kembali lagi ke bagian ini untuk meneruskan yang belum dipelajari. ______

3 Lebih Jauh Menyangkut Array

Bagian ini terdiri dari: > * Lebih jauh menyangkut tipe data > * Tipe data terstruktur > * Maskedarray

3.1 Lebih jauh menyangkut tipe data

Casting

Tipe data yang lebih besar akan menang pada operasi dengan tipe data beragam:

```
[97]: np.array([1,2,3])+1.5 # akan menghasilkan tipe floating point

[97]: array([2.5, 3.5, 4.5])
```

Assignment tidak akan merubah tipe data:

```
[102]: a = np.array([1,2,3])

[103]: a.dtype

[103]: dtype('int64')

[104]: a[0]=1.9

[105]: a

[105]: array([1, 2, 3])
```

a tidak berubah karena 1.9 dipotong menjadi 1, pada saat assignment.

• Forced Cast:

```
[109]: a = np.array([1.7, 0.2, -2.6])
```

[132]: (6,)

```
[110]: b = a.astype(int) # truncated ke integer
[111]: b
[111]: array([ 1, 0, -2])
         • Pembulatan:
[116]: a = np.array([1.2, -1.4, -7.77, 3.8, 4.5])
[117]: b = a.round()
[118]: b
[118]: array([ 1., -1., -8., 4., 4.])
      Atau:
[123]: c = np.around(a)
[124]: c
[124]: array([ 1., -1., -8., 4., 4.])
[126]: c.dtype
[126]: dtype('float64')
[127]: c = np.around(a).astype(int)
[128]: c
[128]: array([ 1, -1, -8, 4, 4])
[129]: c.dtype
[129]: dtype('int64')
           Structured Data Types
      Misalkan ingin dibuat struktur data sebagai berikut:
[130]: samples = np.

¬zeros((6,),dtype=[('sensor','S4'),('position',float),('value',float)])
[131]: samples.ndim
[131]: 1
[132]: samples.shape
```

```
[136]: samples.dtype
[136]: dtype([('sensor', 'S4'), ('position', '<f8'), ('value', '<f8')])
[137]: samples.dtype.names
[137]: ('sensor', 'position', 'value')
[142]: |samples[:]=[('ALFA',1,0.37),('BETA',1,0.11),('TAU',1,0.13),('ALFA',1,0.
        →37),('ALFA',3.0,0.11),('TAU',1.2,0.13)]
[143]: samples
[143]: array([(b'ALFA', 1., 0.37), (b'BETA', 1., 0.11), (b'TAU', 1., 0.13),
              (b'ALFA', 1., 0.37), (b'ALFA', 3., 0.11), (b'TAU', 1.2, 0.13)],
             dtype=[('sensor', 'S4'), ('position', '<f8'), ('value', '<f8')])</pre>
[145]: samples[0]
[145]: (b'ALFA', 1., 0.37)
[146]: samples[5]
[146]: (b'TAU', 1.2, 0.13)
[147]: samples[0]['sensor']
[147]: b'ALFA'
[150]: samples[0]['sensor']='KAYAKNY' # terpotong menjadi 4 karakter
[151]: samples
[151]: array([(b'KAYA', 1., 0.37), (b'BETA', 1., 0.11), (b'TAU', 1., 0.13),
              (b'ALFA', 1., 0.37), (b'ALFA', 3., 0.11), (b'TAU', 1.2, 0.13)],
             dtype=[('sensor', 'S4'), ('position', '<f8'), ('value', '<f8')])</pre>
[152]: samples[1][['position','value']]
[152]: (1., 0.11)
[153]: samples[['position','value']]
[153]: array([(1., 0.37), (1., 0.11), (1., 0.13), (1., 0.37), (3., 0.11),
              (1.2, 0.13)],
             dtype={'names':['position','value'], 'formats':['<f8','<f8'],</pre>
       'offsets':[4,12], 'itemsize':20})
      Fancy Indexing juga berlaku di sini:
[154]: samples[samples['sensor'] == b'ALFA']
```

Untuk deskripsi yang lebih detail menyangkut struktur data dapat dilihat di * Scipy-Link.

4 Operasi Lanjut

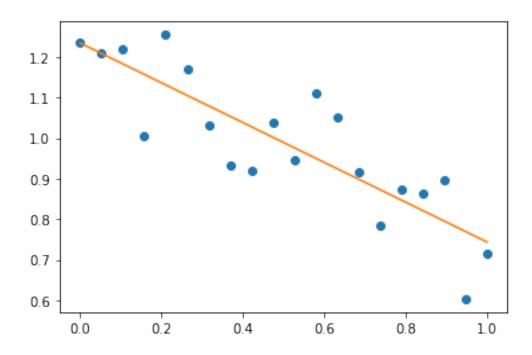
Terdiri dari: > * Polinomial > * Loading file-file data

4.1 Polinomial

Numpy juga dapat merepresentasikan polinomial dengan basis yang berbeda-beda:

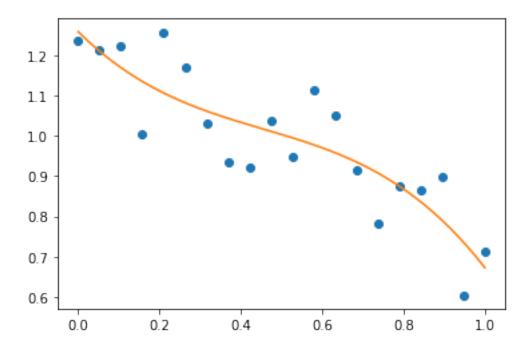
Misalkan, $3x^2 + 2x - 1$ dapat dinyatakan dengan:

```
[156]: p = np.poly1d([3,2,-1])
[157]: p(0)
[157]: -1
[158]: type(p)
[158]: numpy.poly1d
[159]: p.roots
[159]: array([-1.
                            0.33333333])
[160]: p.order
「160]: 2
      Contoh lain untuk fitting dengan polinomial
[161]: x = np.linspace(0,1,20)
[162]: y = np.cos(x)+0.3*np.random.rand(20)
[174]: fxy = np.polyfit(x,y,1) # menggunakan regresi linier, orde = 1
       p = np.poly1d(fxy)
[169]: fxy
[169]: array([-0.49074405, 1.23474547])
[170]: import matplotlib.pyplot as plt
[173]: t = np.linspace(0,1,200)
       plt.plot(x,y,'o',t,p(t),'-')
```


Dapat juga digunakan orde n:

```
[185]: n = 3
    fxy = np.polyfit(x,y,n) # menggunakan regresi linier, orde = n
    p = np.poly1d(fxy)
    t = np.linspace(0,1,200)
    plt.plot(x,y,'o',t,p(t),'-')
```



```
• Polinomial dengan basis lain untuk : 3x^2 + 2x - 1

[220]: p = np.polynomial.Polynomial([-1,2,3]) # bandingkan dengan yang sebelumnyau poly1d, urutan penulisan koefisien terbalik

[221]: p(0)

[222]: p.roots()

[222]: array([-1. , 0.33333333])

[223]: p.degree()

[223]: 2

Contoh menggunakan basis Chebyshev untuk polinomial pada range [-1,1]

[224]: x = np.linspace(-1,1,2000)

[225]: y = np.cos(x)+0.3*np.random.rand(2000)

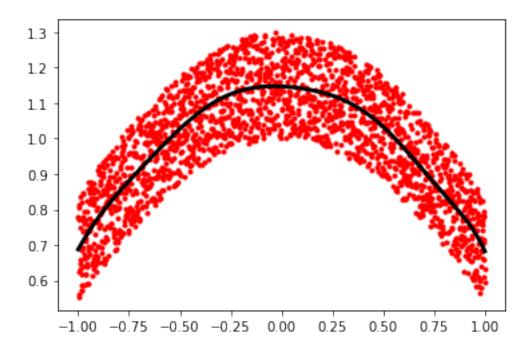
[226]: n = 10
```

p = np.polynomial.Chebyshev.fit(x,y,n)

plt.plot(x,y,'r.',t,p(t),'k-',lw=3)

[227]: t = np.linspace(-1,1,200)

[228]: %matplotlib inline

4.2 Loading File Data

• Membaca file text

```
[6]: import numpy as np
     data = np.loadtxt('data/populations.txt')
[7]:
    data
[7]: array([[ 1900., 30000., 4000., 48300.],
            [ 1901., 47200., 6100., 48200.],
            [ 1902., 70200., 9800., 41500.],
            [ 1903., 77400., 35200., 38200.],
            [ 1904., 36300., 59400., 40600.],
            [ 1905., 20600., 41700., 39800.],
            [ 1906., 18100., 19000., 38600.],
            [ 1907., 21400., 13000., 42300.],
            [ 1908., 22000., 8300., 44500.],
            [ 1909., 25400., 9100., 42100.],
            [ 1910., 27100., 7400., 46000.],
            [ 1911., 40300., 8000., 46800.],
            [ 1912., 57000., 12300., 43800.],
            [ 1913., 76600., 19500., 40900.],
            [ 1914., 52300., 45700., 39400.],
            [ 1915., 19500., 51100., 39000.],
            [ 1916., 11200., 29700., 36700.],
            [ 1917., 7600., 15800., 41800.],
```

```
[ 1918., 14600., 9700., 43300.],
             [ 1919., 16200., 10100., 41300.],
             [ 1920., 24700., 8600., 47300.]])
[16]: np.savetxt('pop2.txt', data[:,1:])
[17]: data2 = np.loadtxt('pop2.txt')
[18]: data2
[18]: array([[30000., 4000., 48300.],
             [47200., 6100., 48200.],
             [70200., 9800., 41500.],
             [77400., 35200., 38200.],
             [36300., 59400., 40600.],
             [20600., 41700., 39800.],
             [18100., 19000., 38600.],
             [21400., 13000., 42300.],
             [22000., 8300., 44500.],
             [25400., 9100., 42100.],
             [27100., 7400., 46000.],
             [40300., 8000., 46800.],
             [57000., 12300., 43800.],
             [76600., 19500., 40900.],
             [52300., 45700., 39400.],
             [19500., 51100., 39000.],
             [11200., 29700., 36700.],
             [ 7600., 15800., 41800.],
             [14600., 9700., 43300.],
             [16200., 10100., 41300.],
             [24700., 8600., 47300.]])
```

Catatan: Untu file teks yang cukup kompleks bisa digunakan: - np.genfromtxt - Menggunakan Python's I/O dan misalkan regexp untuk parsing (Python cukup tepat untuk hal-hal semacam ini)

• Membaca file gambar

```
[19]: import matplotlib.pyplot as plt

[20]: img = plt.imread('data/Gambar-MachineLearning.jpg')

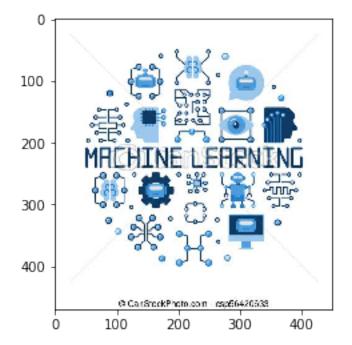
[21]: img.shape
[21]: (470, 450, 3)

[22]: img.dtype
[22]: dtype('uint8')

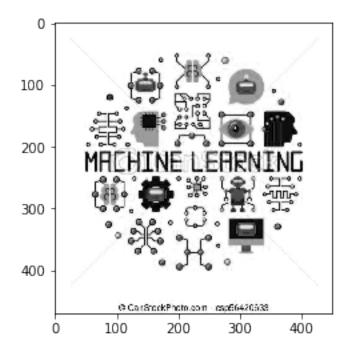
[23]: img
```

```
[23]: array([[[255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255]],
              [[255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               . . . ,
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255]],
              [[255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               . . . ,
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255]],
              . . . ,
              [[255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               . . . ,
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255]],
              [[255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255]],
              [[255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               . . . ,
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255],
               [255, 255, 255]]], dtype=uint8)
[24]: plt.imshow(img)
```

[24]: <matplotlib.image.AxesImage at 0x10a157790>

[56]: <matplotlib.image.AxesImage at 0x11ed17710>

[62]: from scipy import misc

[64]: face = misc.face(gray=True)

[65]: plt.imshow(face)

[65]: <matplotlib.image.AxesImage at 0x11baf9650>

